

[Jørgen Jørgensen.]

skal kunne undervise deres Børn, maa det ærede Medlem dog være klar over, at hvis der ikke ydes en antagelig offentlig Støtte til disse Friskoler, vil almindelige jævne Smaaakaarsfolk være udelukket fra at benytte den Ret, som Grundloven hjemler Forældre, og saa vil denne Skole og denne Skolefrihed i væsentlig Grad være forbeholdt Velhaverne i Landet. Det kan da ikke være det ærede Medlems Mening. Det ærede Medlem maa, naar han erkender Friskolens Betydning, gaa med til, at der ogsaa gives Adgang for andre end Velhavere til at faa deres Børn undervist, som de nu finder det mest formaalstjenligt for dem.

At sige, at denne Lovs Gennemførelse vil betyde, at man uden videre kan gaa hen og oprette en Friskole, uden at der kræves økonomiske Ofre fra Forældrene, vidner om Ukendskab til Tingene. Selv med de Tilskud, der vil kunne ydes i Henhold til en Lov som denne, vil det kræve meget store Ofre i Dag at bygge en ny Skole og sætte en ny Skole i Gang. Og drejer det sig om en Skole, der er i Gang, vil det, selv med de Tilskud der her stilles i Udsigt, stadig være nødvendigt, at Forældrene yder betydelige Beløb. Det skal de ogsaa gøre. En fri Skole, der skal have nogen Værdi, maa bygge paa, at de Mennesker, der samler sig om den, er villige til at bringe økonomiske Ofre, men det vil ogsaa blive nødvendigt, selv om disse Tilskudsregler gennemføres.

Jeg tror derfor, det er en meget rimelig Ordning, en Ordning, der fordeler Byrderne paa en rimelig Maade, og som gør det muligt, at ogsaa Smaaakaarsfolk kan gøre Brug af den Frihed, som Grundloven hjemler Forældre til selv at sørge for deres Børns Undervisning. Og jeg haaber paa, at vi ved videre Forhandling om Spørgsmaalet kan faa ogsaa det ærede Medlem Hr. Hauberg overbevist om, at de Tilskud, som her foreslaas, er meget passende og rimelige, og at man ogsaa derigennem stadig vil bibeholde det egentlige Grundlag for Friskoleordningen: at Forældrene selv skal bringe et økonomisk Offer.

Jeg deler de Synspunkter, som den højtærede Minister gjorde gældende med Hensyn til hele Friskolens Stilling i vort Skolevæsen, der jo i alt væsentligt bygger paa, at danske Børn undervises i den offentlige Skole. Vi har tilstræbt at gøre denne offentlige Skole saa fri, som en offentlig Skole nu engang kan blive. Jeg tror, at dette er meget lykkeligt for et frit demokratisk Samfund som det danske, og disse Be-

stræbelser for at gøre den offentlige Skole stadig friere, skal vi fortsætte, men ved Siden deraf vil det altid være ønskeligt og nødvendigt at have Muligheder og Betingelser for en fri Skole. En offentlig Skole maa aldrig blive en Institution. En Skole er noget levende, og der skal være Aandehuller, hvor der er Muligheder for, at nye Synspunkter kan komme frem. Hvis vi vil respektere denne fulde aandelige Frihed, maa vi ogsaa give Plads i vor Undervisning for frie Skoler og give økonomisk Mulighed for, at de kan praktiseres. Derfor ser jeg med Tilfredshed paa den Lovgivning, vi nu er i Gang med at gennemføre.

Paul Holt: Med Hensyn til Forholdet mellem de private Friskoler i dette Lovforslags Forstand og de private Eksamensskoler vil jeg atter bemærke, at det er ejendommeligt, at man giver en Undervisning, som vitterligt for alle yder mere Kundskab, yder en større Indsats, set fra Statens Synspunkt, med Hensyn til Uddannelse af Folk til Stillinger rundt omkring, en ringere Hjælp end den frie Skole. At der er en Forskel, er givet, men man maa heller ikke glemme, at en Række af disse Eksamensskoler er opstaaet som frie Skoler; de er begyndt som frie Skoler, og saa har de efterhaanden udviklet sig. Nu sker der altsaa dette ejendommelige paa et sent Tidspunkt, at de frie Skoler, der har bibeholdt det oprindelige Præg, faar en god Støtte fra Staten; de frie Skoler, der har udviklet sig yderligere, bliver forholdsvist ringere stillet. Saa vil jeg tillade mig at spørge den højtærede Minister: Skal § 1 i dette Lovforslag forstaaes saaledes, at en Friskole, som giver en større Undervisning, en mere vidtgaende Undervisning, end der almindeligt kræves i Folkeskolen, ikke kan faa nogen Understøttelse efter denne Lovs Bestemmelser? Det vil dog være ejendommeligt, at en Friskole, der er i Stand til at yde lige saa god en Undervisning som den, der f. Eks. gives i Mellemskolen, ikke kan faa den gode Hjælp, som denne Lov giver.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Hauberg har Ordet for en kort Bemærkning.

Hauberg: Det har under Forhandlingen flere Gange været nævnt, at Smaafolk ogsaa skulde have Ret til at sende deres Børn i disse Privatskoler; det ærede Medlem Hr. Jørgen Jørgensen nævnte det et Par Gange. Jeg erkender, at her er der et Problem, som der bør tages Hensyn til, og jeg har tænkt